

Kanada Magyar Ujság
 Kanada és az angol
 Nyugat-amerikai leggyorsabb
 vasúti magyar lapja.
 Megjelenik: szombaton
 Előfizetés ára évi \$3.00
 Kalföldi országokban \$3.60
 Szociális, hadihatal
 of nyoma:
Winnipeg, Man.
 296 Main Street

Kanada Magyar Ujság

Canadian Hungarian News
 Canadian Magyar Ujság
 is the leading Hungarian
 Newspaper with the largest
 circulation in the British
 Empire.
 Issued every Saturday
 Subscription Price
 In Canada \$3.00
 In foreign countries \$3.60
 Office and printing plant
 296 Main Street
Winnipeg, Man.

Főszerkesztő: HORDÓSY IVAN Editor

VOL. V. EVFOLYAM

WINNIPEG, MAN., 1928. SZOMBAT NOVEMBER 17

NO. 47. SZAM.

JÓAKARATU FIGYELMEZTETÉS

Magyar honfitársainkat szeretettel, de egyúttal nagyon komolyan felkérjük, hogy az őszi farmunkák bevégzésével csak akkor hagyják el a farmokat, ha más, egészen biztos munkájuk van. Tapasztalataink szerint ugyanis, a városokban semmiféle munkát kapni nem lehet és jelenleg is mindenütt igen sok munkanélküli bolyong az utcákon. A hiábavaló vándorlással csak pénzünket költjük annak reményére nékül, hogy munkához jut-hatnánk. Amint az erősebb fagyok beállnak, az erdőn megint lesz munka, ha nem is olyan jófizetés, mint a nyári időszakban, de legalább nem költ-jük a már keserves munkával megkeresett pénzünket. Amíg azonban az er-dői munka még nem kezdődik, leghelyesebben tessék azok, akik farmon van-nak, hogy akármilyen kis fizetéssel is, de ott maradnak.

Egyúttal felkérjük honfitársainkat, ne csüggedjenek el azonnal, ha sorsuk kissé mostohábbban megy, ne felejtsük el, hogy minden kezdet nehéz és az élet ma mindenütt küzdelmes, bárhol a széles világon. Kár tehát arra gondolni, hogy miután sorsunkban kedvezőtlen fordulat állott be, azonnal elhagyjuk Kanadát és visszamegyünk szülőhazánkba. Odahaza még sokkal nehezebb a megélhetés, hiszen ha nem így volna, nem volnánk itten. Akik visszamentek, azoknak nagyrésze már régen megbánta ezt az elhatározását, mert nemcsak hogy megélhetését nem tudja megszerezni, de még az utiköl-téssel kapcsolatban felmerült adósságait sem tudja visszafizetni.

A Winnipegben tartózkodókat is saját érdekében felkérjük, ne mara-djanak féltlenül és munka nélkül a városban, mert mindennap csak fogy a megtakarított kis pénzük, ahelyett, hogy növekednék, vagy legalább is me-gmaradna, odahaza pedig éheznek a kis család, amely várva-várja a kanadai vándor segítségét.

Reméljük hogy magyar testvéreink megértik, hogy ezt a felhívást sa-ját érdekében, önzetlenül intéztük hozzájuk és ahhoz fogják magukat tartani.

TITOKZATOS MAGYAR AZ ORSZÁGUTON

CSIHOCZKI MIHÁLY, 40 EVES MAGYAR SZERDÁN ÉJSZAKA ÖN-TUDATLAN ÁLLAPOTBAN FEKÜDT A NIAGARA FALLS-HOZ VEZETŐ ORSZÁGUTON. EGY ARRÁJÁRO AUTÓ A SÖTÉTBEN NEM VETTE ÉSZ-RE AZ ORSZÁGUTON FEKVŐ ÁLAKOT ÉS ANNAK FEJÉN KERESZTÜL GAZOLT. CSIHOCZKI AZONNAL SZÖRNYET HALT. HOGY MIERT FE-KÖDÖTT A SZERENCSETLÉN EMBER AZ ORSZÁGUTRA, ANNAK OKAT NEM SIKERÜLT MEGÁLLAPÍTANI.

AMERIKA ÚJ ELNÖKE: HERBERT HOOVER

HATALMAS TOBBSÉGGEL GYŐZTEK A REPUBLIKÁNUSOK — ÖTVENMILLIO EMBER A RÁDIO ELŐTT —

Az amerikai elnökválasztás, melynek eredményét visszafojtott lélek-zettel várta az egész világ és — természetesen különös mértékben a szom-szédos Kanada lakossága, az elmúlt héten zajlott le.

Az eredmény: Herbert Hoovernek, a republikánusok nagy győzelme nem okozott túlságosan nagy meglepetést a helyzet alapos ismerősei előtt. A Kanadai Magyar Ujság annak idején a kérdéssel foglalkozó cikke ugyan-csak a republikánus párt győzelmét tartotta valószínűnek.

A legújabb államban győnyű őszi idő kedvezett a választásnak és így előrelátható volt, hogy a regisztrálások mérten példátlanul tömegesen je-lentkeznek majd a szavazás bódékban a választópolgárok. Rége óta nem elő-zt meg olyan nagyszámú lakos az elnökválasztást, mint a Herbert Hoo-ver — Al. Smith párharcot.

Az elnökválasztásnak egészen új érdekességet adott a rádió. Ez volt az első nagyvadású rádió elnökválasztás, amikor — becsülésem szerint — több mint 50 millió ember ült a rádió készülék előtt, feszült fi-gyelemmel várva a választás eredményéről érkező szavazási tudósításokra.

A példátlan arányú alkotmányos küzdelem a legnagyobb rendben ment végbe. Egyes helyeken történtek ugyan apróbb-nagyobb kilengések, de ezek igazán eltérőültek, ha tekintetbe vesszük, hogy negyvenmillió ember járult az urnák elé, negyvenmillió embert mozgositott az elnökválasztási harc.

Előrelátható bizonyosság, hogy a végleges eredmény meghatározása napokat fog még igénybe venni. Napokig fog eltartani, amíg egyes államok teljesen összeszámolják a szavazatokat. De ezek a végső számadatok nem változtatnak majd a végső eredményen.

FANTASZTIKUS HIRESZTELESEK HARMSWORTH MAGYAR KIRÁLYSÁGÁRÓL

BÉCS, november 13. — Fantaszt. Jenő, aki még rövid idő előtt a ma-kus hír közlő londoni tudósítás alap-jával a Neuea Wiener Journal. Azt ír-jette volt, nemrégiben látogatást ja, hogy a legközelebbi napokban az ugynevezett magyar revíziós párt, a melynek élén Rákosi Jenő, a nagyne-vű publicista és dr. Nagy Emil, volt igazságügyminiszter áll, proklamálni fogja Esmond Harnsworth-nak, lord Rothermere fiának jelöltségét a ma-gyar trónra.

Az állítólagos londoni tudósítás a következő: „Rákosi Jenő, aki tud

valevőleg szoros kapcsolatban áll lord Rothermerrel, megtörtént a döntés, hogy Esmond Harnsworthot fogják jelölni a magyar trónra.

A tudósítás úgy végződik, hogy Rákosiék elérkezettnek látták az időt, hogy a magyar királyság kérdésének eldöntésére most nyilvánosság elé lép-jenek és úgy lord Rothermere, mint Esmond Harnsworth ehhez megad-ják beleegyezésüket.

N. W. Journal megjegyzi, hogy a londoni tudósításról inkább a kuriózum, semmint a szavahihetőség kedvéért vessz tudomást.

E közleményhez csupán azt fű-zük hozzá, hogy mi is osztjuk a bécsi újság megjegyzését, hogy a londoni tudósításról csak kuriózum kedvéért vesszünk tudomást.

Budapestről érkezett legújabb ér-tésülések szerint ma még kora Magyarországon akár ilyen, akár olyan királyról beszélni és kora ma még felvetni a királyság vagy köstar-ság gondolatát is. Egyelőre a ma-gyar nemzetnek egészen mások a fel-adatái és a magyar közönség is e-gészen más kérdések foglalkoznak. Ma az a fontos, hogy gazdaságilag megerős-sződjenek, talpraálljanak, hogy az adók

csökkenjenek, a munkanélküliség megszűnjön, a kereseti lehetőségek megjavuljanak, ehhez pedig a legtel-jesebb nyugalomra és a lelkek legtö-bbérebb egyetértésére van szükség. Mindenki óvakodik tehát, hogy a ki-rálykérés oktalanság feleletével ezt a kialakuló nyugalmat és meginduló fejlődést megzavarja. A második lé-pés az, hogy miként tudjuk sérelmeinket orvosolni, meggyalázott jogaink-nak érvényt szerezni, miként tudjuk megváltoztatni a trianoni gázságot és ezért amíg nincs revízió, beszélni sem lehet királykérésről, mert a király-kérés csak pártokra szakítaná az or-szágot, megrázkódtatásokat okozna, már pedig nekünk, amilyen mérték-ben erősödünk és talpraállunk, u-gyanolyan mértékben kell előkészül-nünk arra a nagy változásra, amit a trianoni galád szerződés megsemmi-sítése előbb-utóbb meg fog hozni. Ez-ért hát minden külföldi találgatás os tobaság s a valóság az, hogy egy pár napig beszéltek ugyan a királykér-désről nálunk, de valójában holt kér-dés az ma még és a dolgozó, jövőjeért küzdő magyarságot egészen más kér-dések foglalkoztatják, mint a királykérés.

Wakaw állítja fel az első karácsonyfát Budapesten

A kanadai magyarság karácsony-faalkotójának, melyről lapunk más he-lyén bővebben írunk — gyönyörű visz-hangja támadt a héten a saskatchewan-i Wakaw magyar telep lakosságának körében.

Wakawról a héten az alábbi levelet kaptuk:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

B. lapja „Karácsonya” akciója visszhangra talált az itteni magya-rok között. Johancsik János vaskeres-kező indítványára megindult a gyű-jtés. Régi kanadák, új kanadák kész-séggel adakozott erre a szép célra a meglepően rövid idő alatt összegyűjt-öték pénz a „Wakaw Magyar Kanadai Telep” karácsonyfájára.

A Szerkesztő urra bizzuk, hogy a Wakaw Magyar Kanadai Telep kará-csonyfájára a apró ajándékokra gyű-jtött összeget ott és úgy használja fel Magyarországon, ahol s ahogy a fel-célzesebbnek látja, hogy az igazán szegény magyar gyermekeknek a leg-több karácsonyi örömet szerezzék ve-le. Mellékelem a 30 dollár 90 centről kiállított csekket, valamint a jászivű magyar testvéreink listáját hírlapi nyugtázzára.

Tisztelettel:
 PIONEER

Köszönjük wakawi magyar testvé-reink nemes, emberbaráti megmozd-ulását és önzetlen reméljük, hogy pél-dáját több magyar telep is követni fog-ja.

Az adakozók neveit — helyszűke miatt — a jövő számban közöljük.

GYÁSZOLNAK A HORVÁTOK ÉS NEM HAJLANDÓK A CSEH "JUBILEUM" ÜNNEPLÉSÉRE

ZÁGRAB, november. — A beigrá-di parlamentben június 20-án meg-gyilkolt horvát parasztpárti képviselő és két képviselő-társa sirjánál Halot-tak Napján huszezer gyászoló horvát jelent meg. Kegelettel adóztak a már tírek emlékének és újbb fogadalmat tettek, hogy Radics szellemében int-zik majd Belgrádtól független politi-kai, gazdasági és nemzeti csoportot.

A jugoszláv kormány felszólította a horvátokat, hogy a cseh köztársá-ság tízéves fennállásának ünnepén Prágában küldöttségileg legyenek részt. A horvátok a felhívást a leg-határozottabban elutasították és ki-jelentették, hogy a szerbekkel közösen semmiféle alkalommal nem kívánnak szerepelni.

A román kormány ugyanakkor el-rendelte, hogy az erdélyi magyar is-kolák növekedéi írásbeli memoran-dumban üdvözöljék a „jubiléum” cseh köztársaság elnökét és kormányát.

MEGÖLTÉ A BANYA A MAGYAR? RESKA JÁNOS FIATAL MAGYAR HONFITÁRSUNKAT NOVEMBER 10-ÉN ÉJJEL A TABERI BANYÁBAN SZERENCSETLENSÉG ERTE. A KIES-SETT KÁRÉ OLY SZERENCSETLÉN SZORITOTTA AZ OLDALHOZ, HOGY AZONNAL KISZENVEDETT.

Két előfizetőnk ingyen utazik a szülőhazájába

HARMINCNYOLC LAKÓT TETT HAJLÉKTALANNA A TÖZ

Winnipegben a héten ismét hatá-las tűz pusztított az ugynevezett „Redwood” Blockban. A tűz követek-tében 38 lakás lakói voltak kénytele-nek elhagyni a házat. A kárt 7000 dol-lárra becsülik.

FEGYVERSZUNET

A fegyverszünet napját egész Kana-da lakossága megünnepelte. Winni-pegben a háború befejezésének tízéves év-fordulóján teleplezték a legújabb há-borus emléket.

Harmincláb magas tűzfolyam pusztított Sziciliában

SZICILIÁBAN AZ ETNA TÜZHANYÓ A HÉTEN KITÖRT ÉS HA-TALMAS, MAJDNEM 30 LÁBNYI MAGAS TÜZFOLYAMMAL ARASZTOT-TA EL A VIDÉKET. AZ ELEMI CSAPÁS FOLYTÁN 15.000 EMBER VALT HAJLÉKTALANNA ÉS NEHÁNY HALÁLESET IS TÖRTENT.

MÁNIU KORMÁNY ROMANIÁBAN

EGYFORMA JÖGOKAT — SAJTÓSZABADSÁGOT — CIVILIZALT DEMOKR/CIAT IGÉR — A JÖVŐ FOGJA MEGMUTATNI, BETARTJAE A SZAVAT

BUKAREST, november 14.

A román kormányválság, mely Bratianu Vintilla lemondása folytán ál-lott be, a héten — súlyos komplikációk után — úgy látszik, mégis megoldó-dott. A régenstanács, — mint megirtuk — Mánü Gyulát, a parasztpárt ve-zérét bízta meg a kormányalakítással, és azonban a kabinetalakítást nem vállalta, mert a régenstanács többféle kikötést tett számára. Ekkor került szóba Titulescu, jelenlegi londoni román követ neve. Titulescu már el is utazott Bukarestbe, azonban a kormányalakítás neki sem sikerült. A régen tanács erre újból megbízta Mánüet, aki kész kormánylistával lépett elő és kijelentette, hogy az eddigi szarnoki rendszernek véget vet Romániában és az országot a demokratikus eszmék elve alapján fogja kormányozni.

— A parlamentet azonnal fel fogjuk oszlatni — mondotta az új mi-niszterelnök — és becsületes, új választást fogunk kiírni. A közigazgatást meg fogjuk tisztítani a jelenlegi balkáni korrupciótól. Minden állampolgár-jogait és politikai szabadságát garantáljuk és helyreállítjuk a teljes sajtó-szabadságot. Pénzünket stabilizálni fogjuk külföldi kölcsön segítségével és hatályon kívül helyezzük a Bratianu kormány „idegen” ellenes rendelkezé-szeit. A kisantanttal, a Népszövetséggel és valamennyi nemzettel bará-társág viszonyt akarunk fenntartani.

Ezt mondotta röviden Mánü, aki a magyar kultúra emlíni nevel-kedett, magyar egyetemet végzett és a magyar országgyűlés tagja volt, a-minek folytán kormányrajutása a nyugateurópai civilizáció szellemének be-vonulását jelentheti a bukaresti parlamentbe.

Ha azonban Mánü jószándékában nem is kételkednénk, féltő, hogy az általa hirdett lelkes program gyakorlati kivitele igen nagy nehézség-gekbe fog ütközni olyan országban, melynek népet évszázadokon át balkáni despotizmussal, vesztegetéssel, baksissal, korrupcióval és az emberi jogok féltalptírásával kormányozták. Az erdélyi magyar kisebbség bizonyára fel-lélegzik a Bratianu uralom rettenetes szarnokságának évei után, de hogy ez a léleketzétél milyen hosszú lesz, azt csak a jövőnd fogja megmutatni.

LEMONDOTT A FRANCIA KORMÁNY IS

PARIS, november 10. — A francia kormány, élén Poincaré miniszterel-nökkel, teljesen váratlanul beadta a le-mondását Doumengué köztársasági el-nöknek. A kormányválságot az időte-mányt, valamint azért is, mert újabb engedményeket tett a katolikus isko-láknak.

Mivel a kormány nem bukkott meg legújabb határozatát, bár a miniszter-ek nem adták át a kormányt Herriot-nak, a radikálisok kezébe. Ez a kö-rülmény meglehetősen a helyzetet, a melynek valószínűleg az lesz a me-goldása, hogy a sokszoros miniszterel-nököt, Briand-t szólítják újra elő. Ez azonban szintén nem lesz végleges megoldás s azt hiszik, hogy az ország minden három-negy hónapban újabb kormányválságoknak tanuja lesz.

A négy miniszter, miután egymás között megbeszélte a dolgot, egyszer-rem beadta lemondását. Mivel pedig Poincaré mindig azt hangoztatta, hogy csakis abban az esetben tölti be a miniszterelnöki székét, ha az e-gész nemzet egységesen a háta mö-gött lesz, ezt látva, szintén beadta le-mondását, az egész kormány nevében.

A radikálisok leginkább a fegyver-kezés politikájá miatt támadták a kor-mányt, valamint azért is, mert újabb engedményeket tett a katolikus isko-láknak.

Mivel a kormány nem bukkott meg legújabb határozatát, bár a miniszter-ek nem adták át a kormányt Herriot-nak, a radikálisok kezébe. Ez a kö-rülmény meglehetősen a helyzetet, a melynek valószínűleg az lesz a me-goldása, hogy a sokszoros miniszterel-nököt, Briand-t szólítják újra elő. Ez azonban szintén nem lesz végleges megoldás s azt hiszik, hogy az ország minden három-negy hónapban újabb kormányválságoknak tanuja lesz.

DRUMHELLER „ANNEKTALJA” NEWCASTLET

DRUMHELLER (ALTA) VÁROS TANÁCSA ELHATÁROZTA A SZOM-SZÉDOS NEWCASTLE HELYSÉ-NEK DRUMHELLERHEZ VALÓ CSA-TOLÁSÁT. EZÁLTAL A VÁROS LA-KOSSÁGA 5000—5500-RA FOG EMEL-KEDNI.

NEM SZONTETIK BE EGYELŐRE A HAJÓZÁST

A hajózás a Nagy Tavakon még mindig tart. Ujabbban a különösen szép időjárásra való tekintettel igen ne-héznek látszik megállapítani, mikor kellene beszüntetni a vízi közlekedést.

A Bányászatók PANASZA A LONDONI PARLAMENTBEN

A londoni parlamentben részlete-sen tárgyalták a bányászati törvény-tervezést.

NEVTÉLEN KÖZLEMÉNYEK

Az elmúlt héten — főleg szö-vet-égi ügyekkel kapcsolatban — közlés céljából több névtelen cikket és levelet kaptunk. Figyel-meztetjük e cikkek és levelek író-ját, hogy névtelenül beküldött leveleket semmi körülmények között nem vehetünk figyelem-be.

Putnik Lulu, Winnipeg kiváló ma-gyar művésznője november 19-én, hétfőn este a Canadian Legion hál-gy-bizottságának rendezésében a Cen-tral Churchben jótékony célra hang-versenyt ad. Legyen ott mind több